

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา  
ของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



นางสาวจำเรียง เฮงเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-538-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015384

AN ANALYSIS OF EDUCATIONAL EXPENSES OF  
GRADUATE STUDENTS, CHULALONGKORN UNIVERSITY

MISS CHUMRIENG HENGCHAROEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-538-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ

นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นางสาวจำเรียง เสงเจริญ

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชริไลกุล



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา ไชริไลกุล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ นุญนุช)





# พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จำเรียง เสง เจริญ : การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิต  
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (AN ANALYSIS OF EDUCATIONAL EXPENSES OF  
GRADUATE STUDENTS, CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุกัญญา  
ไชวีโลกุล, 123 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย เปรียบเทียบ  
ค่าใช้จ่ายดังกล่าว จำแนกตาม เพศ คณะวิชา สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา สถานภาพการทำงาน และ  
รายได้ และเพื่อศึกษาปัญหาด้านการเงินของนิสิตบัณฑิต ประชากรที่ใช้เป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งกำลัง  
ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 2,386 คน และผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว เมื่อปีการศึกษา 2530  
จำนวน 360 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่ามัธยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
(Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และการทดสอบ  
ค่าที (t-test)

## ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 49,914 บาท โดย  
เสียเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงโดยเฉลี่ยปีละ 10,215 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยปีละ  
39,699 บาท ทั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัยสาขาสังคมศาสตร์ เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่าสาขาอื่น ๆ
2. นิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยเฉลี่ยปีละ 70,931 บาท คิดเป็น  
ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยปีละ 11,306 บาท และค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยปีละ 59,570 บาท
3. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้วเมื่อปีการศึกษา 2530 เสียค่าใช้จ่ายในการ  
ศึกษาเฉลี่ยปีละ 54,317 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงเฉลี่ยปีละ 11,946 บาท ค่าใช้จ่าย  
ส่วนตัวเฉลี่ยปีละ 42,946 บาท
4. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเพศชายเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัย เพศหญิง  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่แต่งงานแล้ว เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ยัง  
เป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
6. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิต  
บัณฑิตวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
7. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ทำงานแล้ว เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่านิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่ยัง  
ไม่ได้ทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
8. นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 4,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูงกว่า  
นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาควิชา ..... อุดมศึกษา  
สาขาวิชา ..... อุดมศึกษา  
ปีการศึกษา ..... 2531

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Shk 18/02*  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *SR*

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

CHUMRIENG HENGCHAROEN : AN ANALYSIS OF EDUCATIONAL EXPENSES OF GRADUATE STUDENTS, CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SUKANYA S. KOVILAIKOOL, Ph.D., 123 PP.

The purpose of this study was to survey the educational expenses of graduate students. In Chulalongkorn University and to compare the difference between educational expenses of graduate students classified by sex, faculty, marital status, domicile, professional status, and income and to study the economic problems of graduate student. The population consisted of 2,386 present graduate students in academic year 1988 and 380 master degree graduates. The data was analyzed by means, standard deviations, analysis of variance and t-test. The result were :

1. The educational expenses of master degree students was approximately 49,914 baht per year. On directly educational expenses 10,215 baht, and on personal expenses 39,699 baht. Social science graduate students have educational expenses more than the other major.

2. In doctoral degree students, the educational expenses was approximately 70,931 baht per year. On directly educational expenses 11,306 baht and personal expenses 59,570 baht.

3. The educational expenses of master degree graduates was approximately 54,317 baht. On directly educational expenses 11,946 baht, and personal expenses 42,946 baht.

4. There was a statistical significant difference ( $P < .001$ ) between the expenses of male and female graduate students.

5. There was a statistical significant difference ( $P < .001$ ) between the expenses by married and single graduate students.

6. There was a statistical significant difference ( $P < .001$ ) between graduate students whose domiciles were in Bangkok and those who were not.

7. There was a statistical significant difference ( $P < .001$ ) between the expenses by working and non-working graduate students.

8. There was a statistical significant difference ( $P < .001$ ) between graduate students who have income more than 4,000 baht per month and less than 4,000 baht per month.



ภาควิชา ..... อุดมศึกษา .....  
สาขาวิชา ..... อุดมศึกษา .....  
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... ๘/๕ ๑๙๙๘  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....



### กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลอีกหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัญญา ไชวโรจนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ ดร. พงุทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ ดร.นงราม เศรษฐพานิช และ อาจารย์ สุชาดา รัตนวิจิตร ที่กรุณา ตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณ คุณศรีลักษณ์ สง่าเมือง ที่ตรวจ แก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คุณอุดมพร เย็นสุข คุณวันเพ็ญ ชาวสะอาด คุณนันทวรรณ เจริญจิตต์ และนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ทำหน้าที่ผู้ช่วยสอนทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณฉวีวรรณ วัฏฏานนท์ คุณมุกเหรียญ สีคลานูชิต และ คุณจारीก เขิด เกียรติกำจาย ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยจัดส่งแบบสอบถามและลงรหัสข้อมูล จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เสร็จทันเวลา

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน รวมทั้ง คุณขวัญใจ แสงแก้ว และ คุณกุลวิตรา ทรยางกูร ที่กรุณาให้กำลังใจตลอดเวลา และขอขอบคุณนิสิตบัณฑิต วิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

จำเรียง เสง เจริญ





## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
ลำดับขั้นตอนในรายงานการวิจัย.....	11
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
งานวิจัยภายในประเทศ.....	20
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ประชากร.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามเพศ คณะวิชา สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา สถานภาพการทำงาน และรายได้.....	50
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายในการศึกษา ของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามเพศ คณะวิชา สถานภาพ การสมรส ภูมิลำเนา สถานภาพการทำงาน และรายได้....	69
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านการเงินของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย...	95
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	88
วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก รายละเอียดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ .....	110
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม .....	114
ประวัติผู้เขียน .....	123





## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร จำแนกแต่ละคณะ .....	36
2	จำนวนประชากรและแบบสอบถามที่รับคืน จำแนกตามคณะ .....	39
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม .....	45
4	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโทบัณฑิต จำแนกตามเพศ คณะวิชา สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา สถานภาพการ ทำงาน และรายได้ .....	51
5	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยระดับปริญญาตรีบัณฑิต จำแนกตามคณะ .....	61
6	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้ว เมื่อปีการศึกษา 2530 จำแนกตามเพศ คณะวิชา สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา สถานภาพการทำงานและรายได้ .....	63
7	ความแปรปรวนของค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยระดับปริญญาโทบัณฑิต ระหว่าง 4 สาขา .....	70
8	ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโทบัณฑิต ระหว่าง 4 สาขา .....	71
9	ความแปรปรวนของค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย ผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษา แล้ว เมื่อปีการศึกษา 2530 ระหว่าง 4 สาขา .....	73
10	ค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษาแล้ว เมื่อปีการศึกษา 2530 ระหว่าง 4 สาขา .....	74
11	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามเพศ .....	75
12	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพการ สมรส .....	77
13	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามภูมิลำเนา .....	79

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	81
15	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำแนกตามรายได้.....	83
16	ปัญหาด้านการเงินของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย.....	86